

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Fullmäktiges presidium
Partiernas gruppleddare

Socialnämnden**Granskning av missbruks- och beroendevården**

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Kalix kommun har vi granskat om socialnämnden säkerställer att missbruksvården bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. I granskningen har vi biträttats av sakkunniga från PwC. Resultatet av vår granskning finns redovisat i bifogad revisionsrapport.

Vår sammantagna bedömning att socialnämnden till viss del bedriver en ändamålsenlig missbruks- och beroendevård men att den interna kontrollen inte är tillräcklig. Utöver analys av befintliga styrdokument baseras våra ställningstaganden och tillhörande bedömningar på enkätresultaten och de intervjuer som genomförts i såväl Kalix som i övriga deltagande kommuner i granskningen. Från genomförd granskning vill vi framförallt lyfta fram följande iakttagelser:

- I Kalix finns övergripande mål antagna för hela socialförvaltningens verksamhet. Det finns även ett påbörjat samverkansavtal mellan IFO och landstinget som berör missbruk- och beroendevården och detta dokument framgår mål för samarbetet. I övrigt finns inga mål för missbruks- och beroendevården i kommunen. Vår bedömning är således att det finns ett behov av att förtydliga missbruks- och beroendevårdens uppdrag i kommunen samt att identifiera, upprätta och implementera relevanta mål för verksamheten.
- Socialnämnden har genom *Länsstrategin* påbörjat ett förtydligande av ansvarsfördelningen mellan kommunen och landstinget gällande missbruks- och beroendevården. Det samverkansavtal som IFO håller på att ta fram tillsammans med landstinget ger möjlighet till ytterligare förtydligande av ansvarsfördelningen. I dagsläget förekommer brister i ansvarsfördelningen främst kring abstinensvård för narkotika- och blandmissbrukare.
- Det samverkansavtal som håller på att tas fram mellan IFO i Kalix kommun samt Primärvården och Vuxenpsykiatrien inom landstinget ger möjlighet till grundläggande förutsättningar för samverkan mellan huvudmännen. Vår bedömning är att samverkan mellan kommunen och landstinget gällande missbruks- och beroendefrågor på övergripande nivå fungerar förhållandevis bra men att det är av vikt att samverkansavtalet färdigställs och antas av nämnden.
- Genom den nationella satsningen *Kunskap till praktik* har socialnämnden i flera avseenden säkerställt grundläggande kompetens för flertalet medarbetare inom missbruks- och beroendevården i kommunen. I Kalix erbjuds socialsekreterarna, öppenvårdsbehandlarna och CM-personalen extern handledning.

KALIX KOMMUN

- Genom de insatser som erbjuds i kommunen har socialnämnden säkerställt att flertalet av de behov som kan uppstå i samband med missbruks- och beroendeproblematik kan tillgodoses i kommunen. Vid behov köper kommunen platser vid behandlingshem och respektive brukares behov styr val av behandlingshem.
- På övergripande nivå görs inga uppföljningar som visar om missbruks- och beroendevården inom kommunen är ändamålsenlig och på väg och rätt håll. Det saknas övergripande uppföljningar och analys kring vilka insatser som fungerar för de olika målgrupperna. Även brister i strukturerad uppföljning efter genomförda placeringar förekommer. På individnivå finns förutsättningar för tillräcklig uppföljning via upprättade genomförandeplaner och tillhörande behandlingsplaner. Dessa följs upp efter tre månader eller vid behov.

För det fortsatta utvecklingsarbetet av missbruks- och beroendevården rekommenderar vi socialnämnden att:

- Identifiera, upprätta och implementera mål för missbruks- och beroendevården i kommunen samt tydliggör verksamhetens uppdrag
- Utreda varför brister i ansvarsfördelningen mellan kommunen och landstinget uppstår kring abstinensvården samt verkar för att denna ansvarsfördelning ytterligare förtydligas och att parterna efterlever den
- Säkerställa att samverkansavtalet som IFO håller på att upprätta tillsammans med landstinget blir färdigställt och att nämnden sedan antar detta dokument
- Säkerställa en strukturerad och samordnad uppföljning och utvärdering av missbruks- och beroendevården utifrån uppdrag, via lämpliga indikatorer. Exempelvis kan detta ske via någon av de tre metoder som sprids inom *Kunskap till praktik*

I övrigt hänvisar vi till de granskningsiakttagelser och bedömningar som återfinns i bifogad revisionsrapport.

Kalix kommuns revisorer

Eskil Johansson

Johan Englund

Bror Olofsson

Jan-Åke Johansson

Maj-Lis Gustavsson